

2. lpp. Vietējās ierosmes projekti.

2. lpp. Pašu rokām.

3. lpp. Pašu mutēm.

4. lpp. «Sīrupfabrikā sapelnīju savu *moskviču*.»

5. lpp. Novembris: gaismas uzvara pār tumsu.

6. lpp. Ivetas Bērentes brīnumainā Indija.

7. lpp. Dundagas parks vakar un šodien.

Redaktora ziņa

Tepat un tūlīt

Kāda preses izdevuma veidotāji mani palūdza gada nogalē intervēt mācītāju Juri Rubeni. Runājam arī diezgan daudz par politiku, pareizāk, es jautāju un klausījos mācītāja, literāta un filozofa rosinošajās pārdomās. Lūk, vien pavisam vienkārša un svarīga atziņa. Mēs varam to vien darīt, kā no agra rīta līdz vēlam vakaram gausties par to, cik mums sūra dzīve, cik sliktā valdīšana, ka visi ir korumpēti līdz matu galiem un ka dzīvot te gandrīz nav iespējams. Bet palūkosimies no citas puses: ko es, ko tieši es varu darīt labu, lai kaut kas mainītos uz gaišo pusi? Nevis gaidīt labvēlīgākus apstākļus, bet rīko-

ties — konkrēti, tieši te un tūlīt. Arī no veiksminieka un bagātnieka, turpināja Juris Rubenis, jau neprasa neiespējamo — palīdzēt tūkstošiem. Īstenībā pavisam labi būtu, ja mēs, puslīdz laimīgie un veseli, palīdzētu tikai kādam vienam. Gari nespriedelējot, bet darot. Tepat un tūlīt. Jo vairāk būtu šādu cilvēku, jo... mazāk būtu jāteic, ka viss ir slikti. Tik naivi un tik vienkārši.

Man to likās svarīgi pateikt — tūlīt pēc Lāčplēša dienas un valsts neatkarības gadadienas, tepat pirms Adventa un gadumijas.

Alnis Auziņš

Tautas kalps Gunārs Laicāns

Šogad balvu par mūža ieguldījumu Dundagas pagastam saņēma ilggadējais pašvaldības vadītājs un pašreizējais Saeimas deputāts Gunārs Laicāns.

— Sākam ar bērniem! Par ko mazais Gunārs vēlējās kļūt?

— Kā daudzi zēni — par kosmonautu. Tomēr vēl vairāk gribēju braukt ar lokomotīvi. Netālu no mājām gāja vilciens, tas mani vilināja. Pēc astotās klases pabeigšanas biju pat nolūkojis mašīnistu skolu. Tomēr... neaizgāju.

— Vai tagad ir palicis kāds nepiepildīts sapnis?

— Tā gluži neteiktu. Bet, ja varētu no jauna dzīvot, es laikam mācītos par vēsturnieku. Viens no maniem ilggadīgiem vaļaspriekiem ir Dundagas un pat visas Ziemeļkurzemes vēsture. Pašlaik esmu līdz ausīm iekšā Dundagas rajona laikā. Esmu iedevis arī tulkot no senvācu valodas ļoti vērtīgu materiālu par Dundagas pili. Tāpat izdevies savākt ziņas par sava tēva un vectēva dzimtu.

— Tomēr jaunībā izšķīrāties par labu fizikai!

— Divi mani brāļi krievos sabināja veselību. Armijā negribēju iet. Savukārt fizmāts bija viens no mazākajiem konkursiem.

— Kas palicis prātā no mācību gadiem?

— Dzīve kopmītnēs. Sportošana — Liepnas laikā nodarbojos ar vieglatlētiķi, augstskolā — ar futbolu. Man patika strādāt celtnieku vienībās. Esmu piedalījies arī kādas fermas celtniecībā tepat kaimiņos — Valdgālē.

— Cik bieži tagad iznāk aizbraukt uz dzimto pusi?

— Pēdējā laikā vismaz reizi mēnesī.

— Un tieši uz Čaikām?

— Čaikās joprojām dzīvo mani radi, tur arī parasti pulcējamies. Tā ir vispiemērotākā vieta dzimtas saietiem.

— Kā Gunāram Laicānam, katoļim, ir ar ticības lietām?

— Parlamentā izveidojām piecu cilvēku grupu par ģimeniskām vērtībām. Esmu no Latgales, vecāki bi-

ju ticīgi cilvēki, tas man nāk līdz.

— Jūsu skolotāja gaitas Dundagā diezgan plaši esam atspoguļojuši vidusskolas piemiņas grāmatā. Tāpēc es lūgšu īsi atskatīties uz svarīgāko!

— Tas ir laiks no 1973. līdz 1979. gadam. Es, Latgales zēns, gribēju jūru un izraudzījies darbavietu Rojā, bet nokļuva Dundagā, kur trūka fizikas skolotāju. Izaudzināju gandrīz trīs klases. Tie ir mani septiņi mācīt-

un Ivara Abaju devums šajā jomā ir liela veiksmē. Es vispār centos saskatīt cilvēkos snaudošās iespējas un piedāvāju tās likt lietā pašu un visa pagasta labā. Pēdējais manis uzrunātais cilvēks ir pašreizējā kultūras darba veicēja Smaida Šnikvalde. Man arī izdevās piesaistīt finanses pagasta attīstībai. Tas īsumā šķiet nozīmīgākais.

— Vai kaut kas kā pagastvecim palika nepadarīts?

— Jā. Nupat pabeidza celt kapliņu, par ko mēs spriedām gadus desmit. Domāju, ka manā laikā daudz rūpējamies par pagasta centru, atstājot novārtā nomaļos. Diemžēl tā ir joprojām.

— Ja rastos īpaša vajadzība, vai

• Kristaps Bolšings, Austris Kristapsons, Silva Gulbe, Gunārs Laicāns, Ināra Čaunāne, Jānis Kalers, Aina Pūliņa un Maruta Šulce svētku sarīkojumā. Laura Laicāna foto

bu gadi, jo pats daudz mācījos. Īpaši no tādiem skolotājiem romantiķiem kā Ernests Ābols, Hilda Vitmane un Velta Metene. Pats aizrāvos ar radioamatierismu un diskotēkām un laikam jau sajūsmināju arī jauniešus. Ieguvu pat medaļu par izcilu darbu.

— Kas paša vērtējumā šķiet lielākās veiksmes, vadot Dundagas pašvaldību?

— Kā fizikis labi apzinājos informācijas tehnoloģiju lomu. Taču nekas nenotiek bez cilvēkiem. Guntas

jūs uzņemtos atkal vadīt mūsu pagastu?

— Nē. Divreiz vienā upē nevar iebriest. Katrs laiks ir ar savu uzstādījumu.

— Ko nozīmē būt politiķim?

— Kalpot tautai. Nonācis Saeimā, es vispirms zvērēju kalpot tautai. Tā jādara ikvienam politiķim. Vai tā arī notiek, tas jau ir cits jautājums.

— Vai jums ir kāds politiķis — ideāls, autoritāte?

— Nē, tāda nav.

— Atgādiniet, kas jūs tagad esat!

Svarīgākie dzīves pieturas punkti

☞ **Dzimis 1949. gada 6. oktobrī Jāņā un Annas Laicānu ģimenē kā desmitais bērns.**

G. L.: «Līdz 1944. gadam pasaulē nākušie brāļi un māsas piedzima Abrenes apriņķī, es — jau Viļakas apriņķī. Mūsu mājas, Čaikas, toreizējā Vīksnas pagastā, atradās kilometrus astoņus no Balviem.»

☞ **Mācījies Eglukalna pamatskolā, Liepnas internātskolā, Rēzeknes internātskolā un Latvijas Valsts universitātes Fizikas un matemātikas fakultātē.**

G. L.: «Liepnas internātskola tiem laikiem bija ļoti mūsdienīga, domāta trūcīgām un daudz bērnu ģimenēm. Mums laukos nebija elektrības, tur bija. Skolu vadīja izcila direktore Anna Akmene. Nupat piedalījās mācību iestādes 50 gadu svinībās.»

☞ **1973. gada 31. augustā sācis strādāt Dundagas vidusskolā par fizikas skolotāju.**

☞ **1975. gada 17. maijā apprecējies ar Lilitu Dippeli, 1979. gadā piedzimis pirmais bērns Lauris.**

☞ **No 1979. līdz 1991. gadam Talsos vadījis DOSAAF tehnisko sporta veida klubu, Jauno tehniķu staciju un bijis Izglītības nodaļas vadītāja vietnieks.**

G. L.: «Jauno tehniķu staciju pats izveidoju, bet galvenais — tas bija trakais diskotēku laiks. Varbūt Dundagā man tad nebija laba slava, jo uzskatīja par laimes meklētāju.»

☞ **1991. gads — 2006. gads — Dundagas pagasta padomes priekšsēdētājs.**

«Īpašu pārbaudījumu un arī ražīgākais laiks. Sāku tad, kad mainījās sabiedriskās iekārtas, viss bruka un juka, visiem bija jāmaina domāšana. Es centos saskatīt cilvēkos iespējas un piedāvāju izmēģināt spēkus. Izveidoju savu komandu.»

☞ **2006. gada 7. novembris — mūsdienas — darbs Saeimā.**

— Tēvzemei un brīvībai/LNNK frakcijas deputāts, darbojas partijas valdē un domē, Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijā (sekretārs), Pieprasījumu komisijā, Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas Bērnu tiesību aizsardzības apakškomisijā un Sociālo un darba lietu komisijas Nodarbinātības apakškomisijā, Centrālajā zemes komisijā, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Parlamentārajā asamblejā, kā arī

Nobeigums 8. lappusē

Decembrī

- 2. XII plkst. 13.00 izstādes — tirdziņa *Pašu rokām* atklāšana pils kolonālē.
- 4. XII plkst. 11.00 pilī invalīdu biedrības pārskata sapulce.
- 13. XII lielās egles iedegšana pie *Lielās skolas*.
- 20. XII pilī eglīte pagasta bērniem.
- 21. XII plkst. 12.00 pilī eglīte invalīdiem.

Raibs kā dzeņa vēders

Projektē vietējie

16. XI noslēdzas otrā kārtā **Vietējās iniciatīvas projektu iesniegšanai, LEADER+ pasākumiem.**

Šajā reizē no astoņu Ziemeļkurzemes pašvaldību (Ance, Dundaga, Īve, Lube, Puze, Tārgale, Ugāle un Valdgale) biedrībām ir saņemti kopskaitā 12 projekti, kas pretendē sadalīt Ls 28 860,54 finansējuma. Saskaņā ar noteikumiem viena projekta kopsomma nedrīkst pārsniegt Ls 5000.

No Dundagas pagasta iesniegti 3 projekti: Viduslaiku tradīciju iedzīvināšanai — viduslaiku tērpu izgatavošanai — biedrība **Zaļais novads** vēlas iegūt Ls 1200 lielu finansējumu, bēr-

nu dienas centra **Mājas** rotaļu laukuma labiekārtošanai biedrība **Mājas** vēlas piesaistīt Ls 1600 un bērnu radošo darbnīcu norisei — Ls 2060.

Biedrības savus projektus ir iesniegušas, un tagad darbu uzsāk vietējā rīcības grupa, kurai jāizvērtē to atbilstība apstiprinātai stratēģijai un jānodod tālākai vērtēšanai Lauku atbalsta dienestam. Projektu vērtēšana pēc nolikuma ilgst 6 mēnešus, un tikai nākamā gada aprīlī uzzināsim, vai biedrību iesniegtie projekti saņems plānoto finansējumu un varēs īstenot ieceres.

Gunta Abaja, PSA Ziemeļkurzeme koordinatore

Pretvardarbības projekts noslēdzas

No 2006. gada 4. IX līdz 2007. gada 31. XII Dundagā 44 sievietes un jaunieši piedalās projektā **Sociālās rehabilitācijas programmas papildināšana un ieviešana Dundagas pagastā no vardarbības cietušām sievietēm un jauniešiem.**

Ar šo projektu Dundagas pagasta padomes iestāde Veselības un sociālās palīdzības centrs (VSPC) turpina projektā **Sociālās rehabilitācijas sistēmas izstrāde un ieviešana Dundagas pagastā no vardarbības cietušām sievietēm un jauniešiem** (2005. gada 1. V — 2006. gada 31. III) aizsākto. Projektu atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds, līdzekļus — kopā Ls 32927,94 — piešķir Eiropas Sociālais fonds (80%) un Latvijas valsts (20%).

Pašvaldības sociālās darbinieces Dace Bergmane un Alfa Auziņa un psiholoģe Ieva Freimute nodarbībās strādājušas ar 22 sievietēm (no tām 8 no iepriekšējā projekta) un tikpat jauniešiem (arī 8 no iepriekšējās reizes).

Projekta un VSPC vadītājs **Valdis Rande** ar gandarījumu stāsta, ka projekts ļāvis cilvēkiem ar citām acīm paskatīties uz pašvaldības sociālo dienestu, rosinājis apmeklēt ne

tikai grupu nodarbības, bet arī individuālas konsultācijas, turklāt īpaši ieinteresējis jauniešus.

Psiholoģe **I. Freimute** uzsver, ka projektā dalībnieki mācījušies pamānīt vardarbīgās attiecības pašā sākotnē, un priecājas par zinātkārijiem jauniešiem, kurus sevišķi saista veselīgas savstarpējās attiecības.

Sociālā darbiniece **A. Auziņa** atzīst, ka jauno sieviešu grupu dalībnieces sākotnēji ar grūtībām runājušas par savas dzīves samezģojumiem, toties līdzšinējo sieviešu grupā jau iemācījusies paskatīties uz dzīvi un problēmām no cita viedokļa. Kā solis uz priekšu salīdzinājumā

ar iepriekšējo projektu vērtējama pievēršanās pozitīvismam attiecībās.

Savukārt sociālā darbiniece **D. Bergmane** min citu projekta veiksmi — iespēju māmiņām nodarbību laikā bērnus uzticēt auklei. Bērniem ātri pilnveidojusies saskarsme māka, kas tagad lieti noder, apmeklējot bērnudārzu. **A. Auziņa** norāda, ka satuvinājušas un ārpus grupas satiekas arī pašas dalībnieces, kas ir projekta ilglaicības rādītājs.

Projekta aptaujās dalībnieki augstu vērtē nodarbībās skartās tēmas. Jaunieši, kas piedalījās jau iepriekšējā projektā, nolēmuši pēc no-

slēguma turpināt nodarbības, pieaicinot brīvprātīgi grupu vadītājas. Tas apliecina paveiktā nozīmīgumu.

Jāpiebilst, ka ar projekta gaitu esam iepazīstinājuši sabiedrību ar preses paziņojumu starpniecību, diviem projekta vēstnešiem **Darbība Pret Vardarbību II** un bukletu **Pret vardarbību**, kā arī rīkojuši semināru kaimiņu pašvaldību darbiniekiem. Projekta noslēgumā preses paziņojumā vēl apkoposim visu paveikto.

Alnis Auziņš

Pensionāru rudens maskarāde

28. X tautas namā pensionāri pulcējās rudens karnevālā.

Rudens noskaņas ienesa maskas — Zelta rudens, Kastanpuika, Ziedoša pļava, Gailenis, Labi barotu rukšu saime, Vista, Gailis, Mednieks (bez medību licences un ieroču glabāšanas atļaujas, tāpēc izlīdzējās ar vāli). No Rojas atbraukušais čigānu tabors ar savu temperamentu aizrāva pārējos. Īpaši rosījās veterinārā dienesta pārstāve (Elma Zadiņa), veidama visādas

analīzes un rūpējoties par sanitāro normu ievērošanu.

Maskas vērtēja prominenta žūrija, kurā ietilpa gan aktrise — Oskara balvas ieguvēja, gan Disneja filmu studijas režisore, gan kino-festivāla **Zelta palmas zars** rīkotāja. Žūrija lēma bargi — visas maskas pelnījušas atzinību un balvas.

Pasākumu vadīja Santa Sula, par mūziku un jautrību deju zālē gādā-

ja Georgs ar dēlu Rolandu. Koncertēja arī Talsu ciemiņi ar dzejas un dziesmu uzvedumu par mīlestību.

Apbrīnoju pensionārus par viņu prasmī sarīkot un jauki svinēt svētkus, padarīt tos neaizmirstamus sev un viesiem. Apbrīnojama ir Ainas Šleineres uzņēmība veidot pasākumus. Lai tie vienmēr izstarotu tādu gaišumu un mīlumu, kādu piedzīvoju šoreiz!

Smaida Šnikvalde, Kultūras centra vadītāja

Klāru Freienbergu atcerēsimies Līkajā muižā!

Atskatoties pagātnē, iepazīstot literatūru un mākslu, mēs sevī uzņemam citu cilvēku paaudžu garīgo pieredzi. Mēs katrs esam kā vesela pasaule, kas saistīta ar savu tautu. Apzinoties tagadnes iespējas, sajūtot lepnību par vēstures gaitā radīto un sasniegto, mēs varam apjaust savu vērtību. Ikvienu cilvēka mūžs sevī slēpj dziļas bagātības.

Pirms 120 gadiem, 1887. gada 14. septembrī, Dundagā, **Līkajā muižā** aizsākās garš un bagāts mūžs, — piedzima Klāra Freienberga. Mūsu Dainu tēvu viņa sauca par Barononkuli, jo tā Krišjāni Baronu uzrunāja viņas mamma. Klāra Freienberga ir Krišjāņa Barona māsas Līzes mazmeita. Dzīves gājums nav bijis viegls, taču mūsu Klāra vienmēr ir spējusi būt vienkārša, saprotoša un sirsnīga. «Es visur redzu prieku. Priecīgam netrūkst ne nieka!» — tā

viņa ir teikusi. Vēl vecumdienās viņai bija izcila atmiņa: stāstīja par Dundagu, dundadzniekiem, par piedzīvojumiem un notikumiem 96 gadu ilgajā mūžā. Klāra Freienberga bija Skolotāja. Viņa nesavtīgi dāvāja saviem audzēkņiem mīlestību un dvēseles dāsnumu. Klāra Freienberga kā dzidrs ezera līmenis atspoguļo un saista bijušo ar esošo, pagātni ar nākotni.

Kubalu skola — muzejs priecāsies par katru apmeklētāju «Atmiņu stundā pie Skolotājas Klāras Freienbergas». Pasākumā piedalīsies Dundagas vidusskolas jaunieši no Talsu rajona BJC teātra studijas «Dundaga».

Uz redzēšanos sestdien, 8. decembrī pulksten 13.00, Dundagā, **Līkajā muižā!**

Gunita Tropiņa, Kubalu skolas — muzeja darbiniece

UGUNSGRĒKA GADĪJUMĀ

(Sākums 2., 3., 4. un 6. numurā.)

Izglītības iestādē

Izglītības iestādē izstrādā **rīcības plānu** ugunsgrēka gadījumam, saskaņā ar kuru vismaz reizi gadā rīko praktiskas nodarbības.

Ugunsgrēka gadījumā **vispirms** izsauciet Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu. Pa iekšējo translācijas tīklu vai ar megafona palīdzību nosvērti paziņojiet par evakuāciju. Var izmantot arī skolas zvanu. Skolotājam jāsaģatavo bērni evakuācijai un **jāizved** viņi no telpām. Ja pirmsskolas izglītības iestādē ir klusā stunda, tad bērnus uzmodina un ātri saģērbj vai, ja laika maz, apģērbu paņem līdzī. Evakuējiet bērnus uz **iepriekš noteiktu vietu**. Svarīgi ir visiem bērniem to zināt, lai viņi arī patstāvīgi atrastu izeju. Sapulcēšanās vietā pēc saraksta visus **pārbaudiet**, noskaidrojiet iztrūkstošo atrašanās vietu un ziņojiet iestādes vadītājam un ugunsgrēka dzēšanas vadītājam. Cietušajiem sniedziet pirmo palīdzību.

Ja deg auto

Apturiet auto, **izslēdziet dzinēju** un ieslēdziet rokas bremzi. Izkāpiet

un aizveriet durvis. Cietušajiem palīdziet izkļūt no salona un atiet drošā attālumā. Dzēsiet ar ugunsdzēsamo aparātu. Ja deg motora nodalījums, ievadiet uguni slāpējamo vielu uz motoru caur radiatora restēm no priekšas un no sāniem pa atvērēm riteņu arkās, tikai pēc tam veriet vaļā motora nodalījuma vāku un turpiniet dzēst. Pēc tam atvienojiet akumulatora klemmes. Augstas temperatūras ietekmē **var eksplodēt degvielas tvertne!** Izlieciet avārijas zīmi uz ceļa. Izsauciet ugunsdzēsējus vai palūdziet to izdarīt citiem.

Ja ugunsgrēks ir sabiedriskajā transporta līdzeklī

Paziņojiet par to vadītājam un pieprasiet **nekavējoties** apstādināt transporta līdzekli un atvērt visas durvis. Ātri un bez panikas atstājiet transporta līdzekļa salonu. Degot transporta līdzeklī, vienmēr izdalās kodīgi, indīgi dūmi. Aizsedziet muti un degunu ar kabatas lakatiņu vai apģērba piedurkni. Ja varat, tad palīdziet izkļūt laukā tiem, kuri paši to nespēj vai arī ir šokā.

Ja durvis bloķētas, evakuācijai

Šahs valsts svētkos

17. XI Talsu sporta namā par Neatkarības dienas kausu sacentās arī grupa dundadznieku.

Pirmoreiz šajās sacensībās dundadznieki kuplā skaitā piedalījās pērn. Šoreiz mūsējo bija mazāk, jo vairāki vidusskolas audzēkņi bija aizņemti, gatavojoties valsts svētku svinībām un piedaloties fizisko sporta veidu sacensībās. Divdesmit dalībnieku konkurencē šo rindiņu autoram izdevās atkārtot pagājušā gada sasniegumu uz izcīnīt kausu, šoreiz

pat nezaudējot nevienā partijā. Iepriecinoši, ka trešajā vietā ierindojas arī dundadznieks — Ingus Blumbergs. Mūsu jaunajiem šahistiem — Didzim Pabērzam un Arnim Sirkelam — ātrspēles ritms izrādījās par strauju, un puiši ierindojās tabulas lejasgalā.

Alnis Auziņš

izmantojiet sānu logus vai jumta lūkas. Vajadzības gadījumā **izsīti** stiklu ar transporta līdzekļa salonā esošo āmuru vai kādu citu cietu priekšmetu.

Atcerieties! Uguns ietekmē var būt bojāta elektrisko vadu izolācija un trolejbusa un tramvaja korpusa **metāla daļas var atrasties zem sprieguma**. Centieties tām nepiešķarties.

Nepalieciet degoša transporta līdzekļa tuvumā. Var eksplodēt degvielas tvertne. Var notikt elektrotransporta augstsprieguma kontakttīkla īssavienojums.

Paziņojiet par notikušo Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam. (*Turpmāk vēl.*)

Pašu rokām

Klāt ierastā un iecienītā izstāde un tirdziņš. Arī šogad aicinām rokdarbnieces, amatniekus, floristus un visus pārējos, kas vēlas ar saviem darbiem piedalīties, nogādāt tos pilī. Izstādi kuplīnās musturkluba meiteņu jaunākais veikums.

Izstādi atklāsim 2. XII plkst 13.00, tuvākas ziņas pa tālr. 22021270 un 3237859.

Smaida Šnikvalde

Par zaļu pat vēl zaļāks

Vidusskolā

Katra nedēļa skolā paiet ātri, jo blakus ikdienas nopietnajam mācību darbam notiek interesanti pasākumi.

Lai noskaidrotu Dundagas vidusskolas *Superpuiku 2007*, pašpārvalde bija sagatavojusi saistošu, intelektuālu un fizisku pārbaudi-

jumu konkursu 5. — 8. klašu zēniem. Kas jāprot supervaronim? Jāorientējas Latvijas vēsturē un politikā, jāpazīst ceļa zīmes, jābūt džentlmenim, proti, sasiēnot kaklaisai un nomainot lellei pampurus. Un ne tikai! Pārbaudījumi turpinājās gan roku saliekšanā balstā guļus,

PAR PAŠIEM

9. XI pilī uzstājās vidusskolēnu grupa *Paši* — Jānis Klucis, Ģirts Liepiņš, Juris Šleiners, piebiedrojoties Magdai Frišenfeldei un Jurgim Remesam. Šoreiz uzklausām gan pašus, gan cilvēku no malas.

Pašu viedoklis
Jānis: «Mēs visdrīzāk esam draugi ar atšķirīgu gaumi. Katrs arī izpildām savas dziesmas, kopīga mums ir tikai viena. Es repoju, Ģirts spēlē ģitāras pavadījumā popa stila, visai liriskas dziesmas, Juris Šleiners ir bītboksa piekritējs. Lai koncerts būtu garāks un daudzveidīgāks, vienu dziesmu izpildīja arī Jurgis un Magda. Iecere uzstāties tapa pērn, kad arī pirmoreiz koncertējām.»
Ģirts: «Galvenais, ka visu radām paši.»
Jānis: «Paši gājām ar pils darbiniecēm sarunāt koncerta laiku, aparatūru. Vairākas dienas pirms tam zālē mēģinājām. Mēs arī cits citu gan pabalstām, gan pakritizējam.

Mazajā skolā

No 5. XI līdz 13. XI *Mazajā skolā* notika dzīva rosība, gatavojoties Lāčplēša dienai un Latvijas valsts dzimšanas dienai: sporta sacensības zēniem, konkurss un izstāde. Visu uzzināt un apskatīt varēja noslēguma sarīkojumā 15. XI.

Interesantā izstāde
Ieejot *Mazajā skolā*, acis piesaistīja Latvijas kontūra, kurā katrs novads iekrāsots savā krāsā. Tā bija iekarināta zvejnieku tīklā, apkārt tai atradās austas prievītes un jostas, dvieļi ar tamborējumiem galos, pīti grozi, adīti cimdi un zeķes, grāmata, metāla svečturis ar sarkanbaltām svēcēm. Bet virs kontūras

uzraksts, ko veido burti dažādās krāsās, — «Latvija». Tālāk redzams ozols, savdabīgs un īsti mūspusei atbilstošs. Tā vienā pusē brūnas lapas un fotogrāfijas, kas vēstī par Dundagas vēsturi, otrā — zaļas lapas un fotogrāfijas, kas rāda mūsdienu Dundagu. Uzrakstā «Dundaga» katrs burtiņš rūpīgi izgriezts un gaumīgi aplīmēts ar glie-

gan jautrajos startos, rāpjoties pa virvi. Izrādās, to prot daudzi šī vecuma zēni, bet *Superpuikas 2007* titulu ieguva 8.a klases skolnieks Mārtiņš Šenbergs, 2. vietu — 7.a klases skolnieks Edgars Pabērzs, 3. vietu — 7.b klases skolnieks Edijs Tropiņš. Zēni pierādīja, ka ir zinoši, veikli un izturīgi.

Vidusskolas jauniešu komanda 13. XI kopā ar rajona 11 skolu komandām piedalījās orientēšanās sacensībās «Talsiem 777». Divas stundas izmirkuši un nosaluši slap-

gan, bet ar to pietika, lai izvērtētu komandas spēkus.

Kā es māku, tā es maunu, bet — PATS

Koncertā man daudz kas patika. Galvenokārt tas, ka puīši visu ir darījuši PAŠI. Paši izveidojuši grupu, paši bijuši autori, paši — programmas veidotāji, režisori un izpildītāji. Laikā, kad tik daudzi tikai gaida, lai viņiem dod, priecē, ka ir tādi, kas dara, neviena nemudināti. Un tomēr...

Lai kāptu uz skatuves un koncertētu plašākai publikai, laikam nepietiek ar formulu «kā es māku, tā es maunu». Šķiet, ka tas puīšiem šoreiz paslidējis garām. Ir jāpiedomā gan par izpildījuma un apskaņošanas kvalitāti (lielai daļai dziesmu zālē tekstu nevarēja saprast), gan par repertuāra izvēli. Tas, ko varam atļauties draudzīgā *tusiņā*, ne vienmēr der uz skatuves. Un vai vajag savu sāpi, negāciju kā nošmulētu karogu visiem priekšā vicināt? Arī starp zālē sēdošajiem jauniešiem nebija daudz tādu, kuri sajūsminā-

ti, jo koncerts patiesi bija kupli mežvāciņiem.

Noslēguma sarīkojums
15. novembra īpašais viesis bija Dundagas pagasta padomes deputāts Aldons Zumbergs. Viņš zālē dalījās atmiņās, kā 1958. gadā sācis mācīties šajā skolā 1. klasē, kur atradies viņa klases telpa un kāda tajā laikā izskatījusies Dundaga. Deputāts nedaudz pastāstīja, kā Dundagas pagasts veidojies pirms 141 gada un kā tagad tas kopā ar Kolku kļūst par novadu. Skolēniem A. Zumbergs novēlēja, lai viņiem paliktu prātā, ko skolotāji mācījuši un kā audzinājuši, un lai visu mūžu viņi saglabātu interesi par Dundagu, kaut arī dzīvotu citur.

preses aicināšana, budžets, ielūgumi, žetoni. Pašiem jāizdomā himna. Mums izsniegs žetonus un apliecības, kas noderēs nākotnē. Uz izlaidumu esam uzaicinājuši arī bijušo prezidentu Vairu Vīķi-Freibergu. Atklāšanā viņa nevarēja piedalīties, bet izlaidumā būs.

Mūsu grupas pirmā tikšanās notika jau nometnē. Kopš tā laika esam tikušies četras reizes. Scenārijs jau uzrakstīts, himna top.

Jānis: — Grupā esam pieci, un mūsu projekta nosaukums ir *Krāslavas novada tūrisma mārketinga attīstības projekts*. To sponsorē Krāslavas dome. Pirmā tikšanās notika Krāslavā. Ir gan zināma nesaprašanās starp Talantu akadēmijas studentiem un Krāslavas domi. Līdz decembra vidum Krāslavā projekts jāprezentē. Nezinām, kā tiksīm galā.

— **Kāpēc jūs esat izvēlējušies projektus, kas saistīti ar citām Latvijas vietām, bet ne ar Dundagu?**

Marta: — Tā kā Dundagas pagasta padome apmaksāja mums ceļu uz studijām, tā kļuva par vienu no

jā sniegā, skolēni meklēja kontrolpunktus visā pilsētā. Beigās bija gandarījums par diplomiem, patīkams prieks par vairākiem pāriem slapju zeķu un komandas vienotību. Paldies komandai — Aigaram Zvirbulim, Agnesei Nepartei, Zanei Grīnītei, Klāvam Cirvelim, Jānim Māguram un Jānim Klucim!

16. XI skolā valdīja svētku noskaņa visu dienu. Latvijas Republikas neatkarības gadadienas koncertā varēja just piederību savai valstij, savai dzimtajai vietai. Dzeja, dzies-

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

ma un deja uzrunāja, aicinot apzi-

nāties, ka mēs katrs ar savu darbu veidojam Latvijas tēlu. Ar nepacietību gaidām 30. XI, kad skolā notiks jauns konkurss — šovs «Dziedi ar skolotāju». Ir gaidāmi daudzi un dažādi pārsteigumi, bet to, kurš skolotājs un skolēns būs labākie, rādīs konkurss. Cienījamie vecāki, nāciet uz skolu arī jūs un esiet kopā ar mums visos skolas pasākumos!

Dundagas seriāls

Sīrupfabrika

Turpinājums. Sākumu skatīt 64., 65., 66. un 67. numurā.

Sīrupfabrika savos uzplaukuma gados bija nopietns uzņēmums. Lai tā darbotos, kādam bija jāvada elektrostacija, jāpieved malka, jākurina katlumājā krāsnis, jāstrādā pie filtriem, jāpilda ļoti karstais sīrups mucās, jākrauj smagie stērķeļu maiši un mucas... Dažs no strādniekiem darbā piedzīvojis satraucošo 1948. gada 25. marta rītu un trīsošu sirdi devies uz mājām pārliecināties, vai tiešām tur viss ir kārtībā. Vēl cits, ļoti daudz un smagi strādādams, ticis pie sava *Moskviča*. Lūk, vēl viena lappuse no Sīrupfabrikas dzīves! Lasiet un baudiet to!

DARBS SĪRUPFABRIKĀ

Maiņas un kategorijas

Astra Demante: «Dundagas Sīrupfabrikā, strādājot 2 maiņās (pārtrauktajā ražošanā), varēja saražot 4 — 5 tonnas sīrupa. Kad bija ļoti daudz izejvielu, tad strādāja 3 maiņās — visu diennakti, tā bija nepārtrauktā ražošana. Tad saražojām 9 — 10 tonnas. Mazajam bānītim bija darbs. Transportstrādnieki bija ļoti centīgi, viņus vadīja Ozoliņš.»

Aina Zigate: «Sezonā rēķināja uz kādiem 200 cilvēkiem. Bija jau brīži, kad strādāja trīs maiņas. Otrajā un trešajā maiņā man ļoti nepatika — vienos pa nakti gāju uz darbu. Katra maiņa strādāja astoņas stundas.»

Arvalds Zigats: «Sāka ar trim maiņām, pārgāja uz divām, tad uz vienu. Trīs maiņas sākās septembra beigās. Tie, kas sīrupu vārīja, bija 5. kategorijā. Visaugstākā laikam. Pie brēmēšanas arī 5. laikam. Algas aprēķināja pēc kategorijām.»

A. Z.: «Darbā apmācīja turpat, fabrikā. Pēc tā, kā strādāja, iedalīja darbus.»

Elektrostācijas vadītāja palīgs

Auseklis Šleiners: «Strādāju rūp-kombinātā Kristlība dzirnavās, kas Dundagai deva elektrību. Kad elektrības ražošanu pārņēma Sīrupfabrika, tad arī es tur nonācu. Ar laiku tā elektrību ražoja ne tikai savām iekšējām vajadzībām vien, bet arī visai Dundagai. Sākumā uztaisīja katlu telpai blakus elektrostaciju. Lasmanis bija vadītājs, es — palīgs. Vēl bija Zariņš, kas atbildēja par elektrolīniju. Vēlāk staciju paplašināja un ierīkoja Kušķa mājā, kur apakšā bija generators, bet augšā — sadales dēlis.

Iznāca strādāt arī izvešanu laikā. Tanī naktī pārmocījās, jo spēkstaci-

ja negāja, to jau zināja arī milicija. Viņi nāca palīgā un darīja visu iespējamo, lai to iedarbinātu. Galvenais priekšnieks Lasmanis bija pamucis, un es biju atbildīgais. Mani vēl Fricsons ar ieroci aizdzina uz partijas māju, tagadējo lejas aptieku. Tajā reizē pārkārtotām gāzes ģeneratoru uz degvielu. Lai to izdarītu, līdz rītam bijām nomocījušies. No rīta, kad palika gaišs, varēja redzēt, ka Tīrgus laukums pilns ar mašīnām — bija sākusies izvešana. Cik vien ātri varēju, gāju uz mājām. Nezināju, vai vecākus tur sastapšu vai ne. Viņi savukārt bija uztraukušies par mani. Par laimi, mūsu ģimeni neizveda. Toreiz jau bija jēdzīgs čekas priekšnieks Mazurs, vēlāk gan viņš pats iekrita. Arī tajā naktī Mazurs jautāja, kas jādara, lai spēkstacija atkal darbotos. Atnesa kannu ar degvielu. Fricsons, izpildkomitejas priekšsēdētājs, sacīja: «Es jūs, budžus, pazīstu, jūs te sabotāžu taisāt.»

Kā tad nebūs sabotāža — elektrības nebija visai Dundagai. Nu negāja tas ģenerators!

Labi, ka izdevās to iedarbināt. Citādi te tagad nesēdētu.»

Kurinātājs

A. Š.: «Pie sirds man bija elektrības lietas. Pašmācības ceļā biju tās apguvis. Vasarā elektrību vajadzēja mazāk, tad es kurināju krāsni, tas bija viens no smagākajiem darbiem, bet es to pratu.»

Sīrupa pildītājs

A. Š.: «Sīrupu pildīt jau bija interesantāk. Vārošs sīrups nāca lejā no augšas lielajā cisternā, no turienes pildīja mucās. Ar āmuru daudzija pa koka mucu, lai zinātu, vai muca ir pilna. Kad muca tukša, tā skan kā bungas, bet, kad pilna, — tad klu-

sums. Tas bija vēl smagāks darbs nekā kurināt. Otrajā dienā vēl sīrups ir karsts. Muca izkalst. Kad sīrupu vārīja vakuuma baļļā un nenotrāpīja vajadzīgo temperatūru un pavārīja par ilgu, nevarēja ārā dabūt. Tad skrūvēja galus vaļā un grieza ārā. Temperatūru varēja redzēt stikla logā, pa to bija jāvēro. Ar dzelzs mucām bija briesmas. Vācu laikos mucām bija apvilkta stīpa apkārt — kā-

dus 3 cm plata, varbūt resnāka. Tas tāpēc, lai to varētu apgāzt. Drusku iešūpoja un tad aiz tās stīpas var uzcelt kājās. Krievu mucām tādas stīpas nebija. Ja jāceļ 250 — 300 litru muca, tad mugura pagalam. Ar koka mucām arī bija traki. Ja galdnieki nebija labi nostrādājuši, tad blīvums bija par mazu un sīrups tecēja ārā. Tie, kas pēc manis pildīja, prasīja, kā es tur varēju izturēt. Atbildēju: «Es jau pārstīpoju, pirms liku pildīt.» Karstu sīrupu pildīja mucās.

• **Ā. Aštemenko griež filtru.**

Foto no Ā. Aštemenko albuma.

Nevīžoja mucenieki izdarīt, kā nākas, nevarēja viņiem uzticēties. Viņi ar tvaiku mazgāja un tīrīja, pēc tam nostīpoja. Bet to vajadzēja izdarīt ļoti akurāti.»

Gustavs Andrejsons: «Arī es īsu laiku biju pie sīrupa pildīšanas mucās. Numuri, tukšā tara, svars. Jāzina, cik bruto un neto. Šis darbs man nepatika.»

Darba sākums

Maiga Muņķevica (dz. Grīntāle): «Tā kā mani darbā pieņēma vasarā, fabrikā nebija, ko darīt. Mani aizsūtīja uz Sabili, kur atradās augļu fabrika, kas, tāpat kā Sīrupfabrika, tajā laikā bija filiāle kādam Rīgas trestam. Līdz Stendei braucu ar mazo bānīti, pēc tam 8 km līdz Sabilei gāju kājām: autobusi jau toreiz tā negāja.

Jūnija beigās, jūlija sākumā atgriezās Dundagā. Sīrupfabrikā mans pirmais darbs bija laist kartupeļus uz elevatora. Pēc tam visu laiku nostrādāju pie filtriem.»

Vecākā filtrētāja

Ārija Aštemenko (dz. Grīnberga): «Sīrupfabrikā sāku strādāt 22 gadu vecumā. Vispirms biju strādniece. Man bija jādara dažādi darbi, piemēram, kartupeļi jāber ārā, lai iet augšā uz elevatora.

Kādu gadu vai divus biju strādniece, tad kļuva par vecāko filtrētāju. Strādāju 2. stāva cehā. Tur tīrīju un mainīju filtrus. Trīs no tiem bija pirmās šķiras, tādi sliktāki. Divi bija kvalitatīvāki. Ja bija laba stērķele, tad jau viss kārtībā, bet, ja tā — slikta, tad moka. Maina un maina filtrus, dzelži — karsti. Tagad man rokas ātri salst. Strādādama apdedzināju. Bija ļoti karsts, ja vēl nepaņem lupatu... Kādreiz jau steidzu, gribēju ātrāk, tad ņēmu bez lupatas.»

Katlu un filtru tīrīšana

Ā. A.: «Vasarā, kad nebija sezonas, tīrīja visus filtrus. Jālien katlos iekšā un jāizsit ar āmuriņiem visi piedegumi ārā. Katli bija lieli —

mēs, piecas sešas sievas, varējām sēdēt iekšā. No filtriem arī bija piedegumi jāizsit. Visi melnumi jānoberž. Tas bija nepatīkami. Īpaši grūti jau gāja pēc ballēm.»

Dežūras caurlaidē

M. M.: «Arī caurlaidē esmu dežurējusi. Tur man nepatika, bet vasarā, kad sargs saslimis un darba nav, nebija izvēles. Ja ieliek par dežurantu, tad jādežurē. Žogs Sīrupfabriku ierobežoja no visām pusēm, pati sēdēju caurlaidē, it kā jau ne vainas. Iebrauca mašīnas. Strādnieki pārlika numurus, ejot uz maiņu, es pierakstīju, kas nāk iekšā vai iet ārā.»

Stērķele maisos un mucās

G. A.: «Ar maisu nešanu bija grūti. Tie jānes no mašīnas Sīrupfabrikā iekšā. Ziemā stērķele maisos sasalsi kā akmens. Vienā maisā 183 kilogrami. Kā metu tādu maisu zemē, tā salūza grīda. Tajā vietā dēlis pušu. Ļovkins stāvēja klāt. Viņš bija dusmīgs, bet ko tad darīt? Bīkšu siksna nevarēja likt, stērķele cieta, maisi kūlājas, siksna pārrīvēta pušu. Sākumā mugurai āda nobertza, vēlāk, diendienā nesot maisus, kļuva bieza kā pazole. Sākumā arī mugura sāpēja, bet vēlāk ne.

Visiem maisiem bija ausis, aiz tām ņēma. Kādreiz jēlā stērķele bija sasalusi. Kad tā palika mīksta, kļuva kā ķīselis. Ļoti grūti tādu satvert un panest.

Reizēm stērķele bija mucās. Tās nesa uz muguras. Grūti bija, bet pierada. Pussausā stērķele bija labāka, tā nesasala, nebija tik smagi nest. Jēlā stērķele bija smaga. Parasti gan tās nebija daudz — divas trīs mucas, ne vairāk.

Vēlāk no Japānas kukurūzas stērķele nāca iekšā. Tā bija vieglāka nešanai.

Sīrups bija mucās. Pa trim vīriem vēlām vienu mucu. Divi galos, viens pa vidu. Tas nebija tik grūti.

Bieži dabūju braukt uz Rīgu līdzī šoferim kā krāvējs. No Rīgas veda krītu, aktīvo ogli, sērskābi un tukšās sīrupa mucas.»

Citiem svētki,

krāvējiem — daudz darba

G. A.: «Kad nāca svētki, gribēja plānu izpildīt. Tad veda ļoti daudz stērķeles. Vienreiz 5 sastāvi pēc kārtas. Pa 9 vagoniem uzreiz. No vagoniem krāva uz mašīnām. Kā vienu sastāvu beidzām kraut, tā nākamais jau klāt. Naudu vajadzēja, jāstrādā bija. Sīrupfabrikā sapelnīju arī savu *Moskviču*.»

Diāna Siliņa

Autore pateicas par atbalstu raksta sagatavošanā G. Andrejsonam, Ā. Aštemenko, A. Demantei, M. Muņķevicai, A. Šleineram, A. un Ā. Zigatiem.

• **Fabrikas strādnieces pie dzelzs sīrupa mucām. 1. rindā no kreisās: A. Zigate, M. Muņķevica un Aina Lakševica. 2. rindā no kreisās Ārija Derkevica un Rezēda Beike.**

Foto no M. Muņķevicas albuma.

vienvakar sākām kraut, otrajā dienā un naktī krāvām, trešās dienas rītā ap septiņiem beidzām.

Divus gadus vedu malku. Pa dienu vedu malku, pa nakti lādēju stērķeli. Malku vedu ar zirgu. *Laucīņos* bija zirgu stallis. No turienes man atveda zirgu, vakarā aizveda atpakaļ. Reizēm, kad šoferi ēda pusdienas, sarunāju ar kādu, lai iedod mašīnu. Tad uzreiz varēja aizvest 10 — 15 steru vienā reizē, ar zirgu — 3 sterus. Vēlāk, rudenī, malka sasala, tad nevarēja pievest.»

Decembrī pagastmājā

- 7. XII plkst. 10.00** Veselības aizsardzības un sociālās palīdzības komiteja un Izglītības, kultūras un sporta komiteja.
- 10. XII plkst. 14.00** Vides aizsardzības un pagasta attīstības komiteja.
- 12. XII plkst. 14.00** Finanšu komiteja.
- 17. XII plkst. 14.00** padomes sēde.

• **Elektrostācijas vadītājs Lasmanis un viņa vietnieks A. Šleiners pie sadales dēļa.**

Foto no A. Šleineru albuma.

Lai līgo lepna dziesma!

Vidusskolā — diplomāts

9. novembrī, itin kā ievadot novembra atceres un svētku dienas, 10. — 12. klašu skolēni tikās ar Latvijas Republikas diplomātu Uvi Blūmu, ko bija uzaicinājis viņa bijušais skolotājs Imants Brusbārdis.

Diplomāts atzina, ka Ārlietu ministrijā strādā gandrīz 14 gadus, no kuriem 8 pavadījis ārzemēs, gan mācoties, gan arī kalpojot diplomātiskajā dienestā. Viesis uzsvēra vairākas būtiskas lietas, kas attiecas uz Latvijas ārpolitiku. Pirmkārt, Latvijas tagadējā valsts ir turpinājums tai, ko nodibināja 1918. gadā. Otrā Latvijas ārpolitikas iezīme — Latvijas draugi un partneri reģionā, un tās ir ES un NATO valstis. Trešā lieta: ar ārpolitiku tagad nodarbojas daudz plašāks cilvēku loks — to dara visas ministrijas, ne tikai Ārlietu, nevalstiskās organizācijas, jauniešu padomes. Ceturtkārt, katrs Latvijas iedzīvotājs, tiekoties ar ārzemniekiem, ietekmē valsts tēlu un ārpolitiku.

Viesis arī norādīja, ka Latvijas ār-

politiku pēdējos 10 gados var sadalīt divos posmos. Pirmajā galvenais bija drošība, tāpēc mērķis — par katru cenu iekļūt ES un NATO. Kad Latvija kļuvusi par ES un NATO dalībvalsti, jāuzstāda cita prioritāte. Pašlaik mērķi ir vairāki, bet viens galvenais nav skaidri noteikts.

Tikšanās otrā daļa pagāja, atbildot uz vidusskolēnu un skolotāja I. Brusbārža jautājumiem. Daļa no tiem bija par U. Blūma darbu Ārlietu ministrijā.

Viesis pastāstīja, ka, mācoties Juridiskajā fakultātē, uzzinājis par konkursu Ārlietu ministrijā, pieteicies un ticis pieņemts darbā Konsulārajā departamentā. Tā galvenais uzdevums ir aizsargāt Latvijas cilvēkus ārvalstīs. Tagad U. Blūms jau

kļuvis par padomnieku Drošības politikas departamenta Starptautisko operāciju un krīžu nodaļā. Viņa pienākums ir rūpēties par starptautiskajām operācijām Irākā, Afganistānā un citur. 60 — 70% darba paiet lasot, 20 — 25% — rakstot, ko darīs un kas ir darīts, 5% — domājot. Darbs galvenokārt ir pie datora un ar dokumentiem. Informācijas apjoms ir milzīgs. Strādājot ārzemēs — Dānijā, Francijā, Lielbritānijā, Uzbekistānā, Polijā un ASV —, pārsvarā pienākumi bijuši sniegt palīdzību Latvijas iedzīvotājiem, kas šajās valstīs nonākuši kādās nepatīkšanās. Visbiežāk cilvēki ārzemēs zaudē dokumentus un naudu, kā arī nonāk cietumā.

Lai strādātu Ārlietu ministrijā, nepieciešams ļoti labi zināt angļu valodu un vēl kādu svešvalodu. Augstskolai nav izšķirīgas nozīmes. Viesis pozitīvi vērtēja jauno ārlietu ministru Māri Riekstiņu, jo viņš ir diplomāts ar milzīgu pieredzi. Latvija ar tādu ārlietu ministru tikai iegūs.

Skolēnus interesēja arī attiecības ar Krieviju. Diplomāts sacīja — domstarpības rodas no tā, ka Krievija Latviju uzskata par savu ietekmes

sfēru, bet Latvija domā, ka tā ir Eiropas ietekmes zona. Ignorēt Krieviju Latvijai nav labākā izvēle. Nekā nedarīt ne vienmēr ir pareizi, un to nepieļauj arī Latvijas partneri ES un NATO. Jāmēģina atrast labāku risinājumu.

Diplomāts uzskata — ir pareizi, ka beidzot noslēgts robežlīgums ar Krieviju. Tas dod stabilitāti, kas nepieciešama ekonomikai un jebkurai sadarbībai.

Tikšanās bija saistoša un noderīga. Tā apliecināja, ka kļūt par diplomātu — tas nemaz nav Dundagas vi-

dusskolas beidzējam tik neiespējami! Paraugš tam ir Uvis Blūms, kas 1990. gadā absolvēja Dundagas vidusskolu ar sudraba medaļu un tagad ir jau padomnieks.

Diāna Siliņa
Autores foto

Gaismas uzvara pār tumsu

Šogad Lāčplēša dienu Dundagā svinēja līdzīgi kā citus gadus, tomēr atšķirīgi.

Gājiena dalībnieki ar lāpām un svecēm pulcējās pie Lielās skolas, lai, ejot uz Pūpolsaliņu, pa ceļam noliktu ziedus un aizdedzinātu sveces pie Krokodila un Šķeltā akmens. Priekšgalā visiem soļoja zemessargi: Gints Bogdanovičs, Aivars Fel-dentāls un Uldis Freibergs.

Aizkustinoši, ka blakus tēvam Gintam visu laiku turējās dēls Emīls. Gājienā piedalījās arī pagasta koris. Kad tas dziedāja, pievienojās arī vidusskolas jaunieši un pārējie gājiena dalībnieki. Skanēja *Mirdzot*

šķēpiem zeltsaules staros, Div dūjiņas gaisā skrēja un citas patriotiskas dziesmas.

Tuvojoties Pūpolsaliņai, tumsu šķēla vairs ne tikai gājiena dalībnieku sveču un lāpu liesmas vien: jau pirms slūžām ceļa malā dega lāpas, tās bija aizdedzinātas līdz pat jaunajam, baltajam tiltam, uz tā margām mirdzēja sveces. Gaismas bija ļoti daudz: Pūpolsaliņā dega uguns-kurs, visapkārt salai — lāpas. Izskatījās, ka diķī atspīd lāpu un sveču liesmas, taču ūdenī vēl peldēja pu-

tuplasta gabaliņi ar degošām svecēm. Tas bija vienreizējs skats! Gaisma bija uzvarējusi tumsu! Gluži kā Latvijas vēsturē 1919. gadā — drosme uzvarēja glēvumu, dzimtenes mīlestība — bailes, brīvība — verdzību.

Kad gājiena dalībnieki atradās pie pašas saliņas, Jānis Cirvelis visus sagaidīja ar trompetes skaņām. Ejot pa ielu, nelikās, ka cilvēku gājienā ir tik daudz, taču, uzņākot uz saliņas, šķita — viņi nāk un nāk: māmiņas ar maziem bērniem, vecmāmiņas ar mazbērniem, ģimenes, jaunieši, pensionāri, skolotāji, pašvaldības darbinieki un vēl un vēl... Pūpolsaliņa bija ļaužu pilna.

Deputāts Aldons Zumbergs visiem atgādināja, kā vēsturiski radu-

sies Lāčplēša diena, bet Kultūras centra vadītāja Smaida Šnikvalde aicināja, lai vilšanās valdībā nenomāktu vēlmi cilvēkiem darīt labas lietas Latvijas labā: sakopt savu apkārtni, dziedāt ikdienā un svētkos, stādīt ābelītes. Mijās dziesmas, J. Cirveļa trompetes spēle un Vairas Kamaras sagatavotā dzejas kompozīcija skolēnu izpildījumā.

Arī vēl ilgi pēc tam, kad pasākums jau bija beidzies, dega sveces un lāpas. Daudzi pastaigājās vai brauca ar velosipēdiem, lai redzētu, cik skaista Dundaga izskatās šajā svētku gaismas un tumsas rotā. Tas bija iepriecinājums ikvienam, kas Lāčplēša dienas novakarē brauca cauri Dundagai.

Paldies S. Šnikvaldei par brīniš-

ķīgajiem svētkiem un lielisko ideju — izvēlēties Pūpolsaliņu, jo šī sala atrodas pašā Dundagas centrā, zemākā vietā un ir redzama no visām pusēm. Pateicība arī visiem viņas čaklajiem palīgiem.

Diāna Siliņa

Lāčplēša diena

11. novembrī pulcējāmies pie Lielās skolas. Gājienu sākot, nolikām ziedus pie represēto piemiņas akmens. Pēc tam dziedādami, svecītēm un lāpām degot, devāmies uz saliņu. Tur zemessargi aizdedzināja uguns-kuru. Dziedājām dziesmas. Piemiņas brīdi vadīja deputāts Aldons Zumbergs un kultūras darba rīkotāja Smaida Šnikvalde. Vakars izdevās emocionāli piepildīts.

Silvija Groša

Neatkarības dienas svētkos

Latvija Republikas proklamēšanas priekšvakarā, 17. XI, dundadznieki svinēja valsts dzimšanas dienu, reizē atceroties čaklākos darba darītājus.

Svinīga sniega gan trūka, tomēr svētku izjūtu radīja mazām uguntiņām rotātais ceļš uz Dundagas lepnumu — pili. Zāle, kā pēdējos gados šajā reizē ierasts, bija piepildīta. Gaidpilnu noskaņu izcēla skatuves iekārtojums, kurā es kā galveno uztvēru sniegbaltu līgavas motīvu. Ik-katra jubileja, sevišķi jau tās priekšvakars saistās ar kaut ko jaunu, ar gaidām, ar piedzimšanu un jaunas dzīves sākumu. Tas ir brīdis, kad domās pavelkam svītru noietam posmam pirms nākamā darba cēliena.

Sarīkojums sākās ar Vairas Kamaras audzēkņu dzejas uzvedumu. Šogad Latvijas skolās godā celts Ojārs Vācietis, tāpēc arī svinīgajā pasākumā dzirdējām Vācieša dzeju. Kaut gan sacerēta pirms vairākiem gadu desmitiem, pilnīgi citā laikmetā, tā skanēja mūsdienīgi.

Kā allaž visus iepriecināja mūsu koris, kurā pēdējā laikā sakuplojušas vīru balsis. Vienkārša, bet laba ideja — himnu koris dziedāja no zāles aizmugures, sabalsojoties ar dziedātājiem uz skatuves un zālē un tā panākot īpatnu, pilnasinīgu skanējumu. Gaumīgi un acīm tīkami bija koristu tērpi.

Pagasta padomes priekšsēdētājs Austris Kristapsons, sveicot svētkos, lika pie sirds, ka neatkarība ir

gan liela dāvana un iespējas, gan arī prasa no ikviena valsts iedzīvotāja briedumu un atbildību. Otra svarīgāka atziņa — mūsu labo darbu veicēju ir daudz vairāk, nekā šajā reizē godināmo, to apliecina arī iedzīvotāju iesniegtie itin kuplie kandidātu saraksti. Jāuzteic deputātu lēmums iedibināt jaunu sveicamo loku — gada jauniešus. Nudien, jaunieši jau sen to bija pelnījuši!

Viņus arī sveica pirmos. Deputāts Valdis Rande zāles priekšā aicināja ne tikai Rūtu Abaju, Paulu Ķierpi un Kristapu Bolšingu, bet arī

viņu mammas, un pēc brīža māmiņām piepulcējās Indulis Ķierpe, veiksmīgi pārstāvēdams visus zālē sēdošos tēvus.

Pelnīti aplausus un ziedus saņē-

ma pārējie laureāti, šoreiz tematiskā sadaloties puķkopjos (Silva Gulbe, Ināra Čaunāne un Maruta Šulce) un sportistos (Aina Pūliņa, Sandra Kokoreviča un Jānis Kalers).

Tad A. Kristapsons vārdu deva galvenajam gavīlniekam — Saeimas deputātam Gunāram Laicānam. Jau ar pirmajiem vārdiem balvas par mūža ieguldījumu saņēmējs apliecināja, ka ir palicis tas pats Gunārs, kādu to pazinām ilgu gadu pagastveča krēslā. Vienkāršs, ieinteresēts savas puses vēsturē (nolasīja visu iepriekšējo Dundagas pagastveču sarakstu), cilvēks, kam *Augstais nams* nav pielipinājis lepniību, cilvēks, kas prot izmest veiklu joku un kam dažkārt arī doma aizskrien kādam vārdam pa priekšu.

Arī G. Laicānam tika puķu kalni, bet es ziedu iedāvāju viņa dzīvesbiedrei Lilitai par vīra audzināšanu.

Ievērojot paražas, vakara gaitā kopīgi nodziedājām ne vien himnu, bet arī savulaik Ernesta Ābola ieteikto *Nevis slinkojot un pūstot* un dundadznieka Jāņa Šultnera *Šeit ir Latvija, šeit ir Dundaga*. (Daža laba bankrotējusi politiķe no duņdziņiem varētu pamācīties vārdus.)

Turpinājumā — pārdomas vai ierosmes citiem gadiem. Varbūt ar svētku programmas starpniecību iespējams vēl vairāk atgādināt par mūsu ļaudīm, par brīvā laika izpausmju daudzveidību. Ir taču mums mazi un lieli dejotāji (oficiāli tagad cita pagasta paspārnē, bet dancotājos daudz mūsējo), ir līnijdejojotāji, ir atkal teātra spēlētāji, varbūt vēl kaut ko esmu piemirsis pieminēt. Tā ir izdevība svētku priekšnesumus dažādot.

Bet nobeigumā daži skumjāki vārdi saistībā ar balli. Jā, svētkus saniekoja dažu apmeklētāju attieksme, sabojājot galvenās ieejas durvis un izdemolējot labierīcības telpas. Pils darbinieki lūdz šādus ļaudis turpmāk neapmeklēt pasākumu pilī.

Alnis Auziņš un Smaida Šnikvalde
Laura Laicāna foto

Viegli ceļams ir viss,
Ar puķes elpu ko ceļ.
Vienmēr liksma ir sirds,
Ziedā prieku kas smēļ.

Pateicamies visiem, kas mūsu darbu novērtēja, pateicamies par ziediem un laba vēlējumiem!

Puķu meitenes
Ināra, Silva un Maruta

Svešās zemēs esot skaisti

Indija kā brīnums

Oktoobrī divas iespaidu pārpilnas nedēļas Indijā pavadīja dundadzniece Iveta Bērente. Viņa labprāt dalījās piedzīvotajā.

MĒRKĪS

Ja man jautātu, kāpēc devos uz Indiju, atbildētu: «Pārbaudīt un iekšēji sevi vairāk sakārtot.» Taču reizē mērķis bija arī konkrēta vieta — *Mazā Tibeta* Himalajos. Ceļojuma laikā netrūka ne pārbaudījumu, ne meditāciju.

LIDOJUMS

Ceļojumu rīkoja Rīgas Pedagoģijas un Izglītības vadības augstskolas Psiholoģijas fakultātes dekāne, pasniedzēja Guna Svence. Grupā bijām 16 cilvēki no visiem Latvijas novadiem. Zinājām — mūs gaida tāls ceļš. No Rīgas uz Helsinkiem lidojām vienu stundu, pēc tam no Helsinkiem uz Deli — sešas. Attālums bija 5228 kilometri. Lidojām lielā un stabilā lidmašīnā, kur atradās apmēram 600 pasažieru. Lidojot virs Tartu, lidmašīna sasniedza iespaidīgu augstumu — 33000 m virs zemes. Augšā bija mīnus 46 grādi. Lidojot zinājām, kur atrodamies, cik augstu, jo visu laiku saņēmām informāciju. Tas radīja papildu drošību un komfortu.

Deli

Pirmie pārsteigumi

Deli ielidojām vienos naktī. Bija tumšs un ļoti karsts: termometra stabiņš rādīja 28 grādus. Tiešām pieredzējām to, par ko mūs jau iepriekš brīdināja — Deli ielas piepildīja daudz cilvēku un mašīnu. Radās jautājums — vai kāds te vispār arī guļ? Deli piedzīvojām smogu, likās, ka migla visapkārt. Tā kā bijām sagatavoti uz ļoti lielu netīrību, tad pirmais iespaids par Deli bija pārsteidzošs. Mūs sagaidīja autobuss ar kondicionētājiem, jo par tūristiem Indijā rūpējas. Nakšņojām lieliskā viesnīcā, kas ieturēta austrumnieciskā stilā. Īpaši man patika lielās, slīpētās akmens flīzes, kādas pēc tam vēroju arī citviet Indijā. Viesnīcās un arī citur apkalpojošais personāls ir tikai vīrieši.

Lūdzēji

Deli un tās apkārtnē pavadījām trīs dienas. Taču tajās skaidri piedzīvojām, ka uz Indiju var braukt tikai tad, ja cilvēks ir morāli un psiholoģiski sagatavots. Indija ir tālu no Eiropas un arī stipri atšķirīga. Jau Deli izjutām spilgtos kontrastus, kas raksturīgi visai Indijai: ļoti lielo nabadzību iepretī tādai greznībai, kādu Eiropā nepazīst. Pirmais smagais pārbaudījums, par ko jau zinājām, jo tam bijām gatavojušies, — lūdzēji, kas ielās ubago nau-

du. Viņi to darīja ar tādu neatlaidību, ka dažiem bija ļoti grūti psiholoģiski izturēt. Viņiem iet garām —

• Iveta — apgarota un pacilāta, aiz viņas tālumā Lotosa templis.

tas bija kā peldēt pret straumi, ļoti nogurdinoši, jo reizēm likās, ka visi nabadziņi jāžēlo.

Taču lūdzēji un ubagošana ir daļa no Indijas kultūras, kas cieši saaudusies ar viņu reliģiju. Katrs indietis jau no dzimšanas ir piederīgs kādai reliģijai. Viņi uzskata, ka piedzimst atbilstoši tajā ģimenē, kurā ir bijis jāpiedzimst. Katrs ir piederīgs noteiktai kastai. To pat vizuāli var redzēt, jo katras kastas pārstāvis dara arī atbilstīgus darbus un dzīvo savai kastai raksturīgu dzīvi. Zemākās kastas indieši dzīvo bez mājām un guļ uz zemes. Dažkārt pat manīju bērnus, kas gulēja, galvas nolikuši uz akmens. Tā vienkārši ir. Citi dzīvo būdās, kas nosegtas ar plēvē. Caurvējš svilpo iekšā. Bet aiz augsta žoga, turpat blakus, paceļas greznas celtnes.

Lūdzējiem ubagot naudu — tas ir viņu ikdienas darbs. Psiholoģiski nesagatavotam cilvēkam būtu grūti to vērot. Es jau biju tam gatava, pieņemu, ka tā tas vienkārši ir. Es neko nevaru mainīt, esmu šeit tikai atbraukusi un ar cieņu pieņemu to, kā viņi dzīvo. Visu cieņu jums! Pieņemu jūs tādus, kādi jūs esat. Esmu šeit tikai ciemiņš. Nabadzīgākie indieši dzīvo un strādā, apzinoties, ka viņiem jāizpērk sava karma. Viņi visi tic cilvēka reinkarnācijai. Lai arī cik grūti šiem cilvēkiem, viņi neko nesaļūdzina un netiecas uz augstāku vietu. Kurā kastā esi piedzimis, tajā arī dzīvo. Ja Latvijā kāds piedzimst nelabvēlīgā ģimenē, jebkuram ir iespēja mainīties, bet Indijā tā nav.

Satiksme

Izskatījās, ka nekādu satiksmes noteikumu Indijā nepastāv. Viens vienīgs haoss. Ietvju nav. Cilvēki, svētās govīs, ļoti skaisti balti zirgi un suņi iet, kur viņiem patīk. Svētās govīs nevienam nepieder, viņas kā savvaļas dzīvnieki staigā, kur pašas grib. Kad es braucu uz Indiju, biju iedomājusies, ka govīs, tā stāigājot, iet arī satiksmes negadījumos bojā. Nekā tamlīdzīga! Ja govīs iet,

autovadītājs vienā mierā viņas apbrauc. Šoferi domā, kā samainīties. Var apbrīnot viņu iekšējo mieru. Tā ir lieta, kas mums Latvijā ir jāma-

• Pie senām mošejām, kuru teritorijā ir 3. gs. celtnes Firoz Shah Kotla.

cās. Cilvēks nevar mainīt to, ko nevar mainīt. Tāpēc nav jāuztraucas. Pie mums dažkārt avārijas notiek tādēļ, ka daudziem kaut kur jāsteidzas. Ja ir sastrēgums un kāds traucē, tad dusmojas. Bet Indijā — govīs iet, viena mašīna to apbrauks, otra pagaidīs un brauks pēc tam. Gotiņa arī pieradusi: viņa stāv, skatās un kustina savas lielās ausis. Esi mierā ar sevi! — to indieši aptvēruši, pateicoties savai ticībai. Ja būs mierā ar sevi, arī pārējie būs mierīgi. Pie mums — ja pārējie tevi uztrauc, tiec vispirms galā ar sevi. Sāc sakārtot sevi. Domstarpības jau rodas tāpēc, ka cilvēks netiek galā ar sevi un tad vaino apkārtējos.

Pa ceļam redzējām tik pārpildītus autobusus, ka durvis nevar aizvērt, tās paliek vaļā, un autobuss brauc uz priekšu. Galvenais, lai viss ir kustībā, ka tikai braucējs ir ticis autotransportā iekšā, kaut arī viņa plikās kājas karājas ārā. Tiek pieļauts, ka pasažieri sēž uz automašīnu jumtiem.

Iespaidīgākās celtnes

Deli aplūkojām Indijas Vārtus — 42 m augstu Triumfa arku — parlamenta teritorijā. Tie Indijā nozīmē ko ļoti līdzīgu mūsu Brīvības piemineklim. Par godu Otrajā pasaules karā kritušajiem Vārtos deg mūžīgā uguns. 26. janvārī, Indijas neatkarības dienā, tur rīko parādi.

Citā vietā ļoti savdabīgs paceļas Lotosa templis — moderns, milzīgs lotosa zieds no stikla un akmens, celtnes meditācijām. To ieskauj liels, skaists parks ar eksotiskiem augiem. Tempļa teritorija tiek īpaši apkopta. Lūdzēji tajā neieiet. Apkārt tai ir žogs. Pie Lotosa tempļa daudz meditējam: iekšēji sevi sakārtojām. Lotoss simbolizē cilvēka iekšējo iespēju īstenošanu. Tas ir atdzimšanas un mūžības simbols.

Iespaidīga bija *Firoz Shah Kotla*, 3. gs. celtnes. Kaut arī tur nokļuvām vakarā un mums vajadzēja būt nogurušiem, tādi nejutāmies, jo vieta deva lielu enerģiju, ko arī saņēmām. Redzējām arī vienu no pasaulē brīnumiem — *Qutb Minar*, milzīgu kolonu vecas mošejas vidū. Šī kolona izveidota bez saistvielām un salikta kā no logo klucīšiem. Apbrīnojami, kā tāda augsta celtnes var turēties kopā.

CEĻĀ UZ HIMALAJIEM

Dodoties uz Himalajiem, iegriezāmies Haridvarā, svētajā pilsētā, kas simboliski svētīta kā Gangas iztekas vieta Himalajos un atrodas 200 km uz ziemeļiem no Deli. Kalni tur tikai sākas un izskatās kā nelieli pauguri. Haridvara ir hinduistu svētcēlnieku iecienīta vieta, jo viņi uzskata, ka, nomazgājoties Gangā, attīra ne tikai miesu, bet arī garu. Indijā nav kapsētu, un Gangas krastos ir kremācijas vietas, kur pludina

pāri Laimīgo tiltam, kas savieno Gangas krastus, nonācām pie ļoti savdabīga, austrumnieciska namiņa vairākos stāvos. Enot pa to, skandinājām tūkstošiem zvaniņu: katrā logā visa nama augstumā atrodas pa zvaniņam, kam jāpieskaras. Gājieni izvērtās kā zvanu terapija. Aiz namiņa — augstie Himalaji.

HIMALAJOS

Ēdiens

Braucot vēl tālāk uz Indijas ziemeļiem, apmetāmies Manali pilsētas viesnīcā *Šambala*, kur arī lielākoties nakšņojām. Manali atrodas Himačalpradešas štātā, kurā arī pavadījām lielāko ceļojuma daļu. Indijā lieto ļoti specifiskus, asus ēdienus, liekot klāt spēcīgas garšvielas. Ēdiens bija mums pārāk neierasts. Taču uz viesnīcu, kurā apmetāmies, jau vairākus gadus brauc mūsu tautieši, tāpēc virtuve bija nedaudz pakārtota latviešu gaumei. Virtuves pavārs brokastīs piedāvāja vārītas olas, sagrieztus tomātus un kausēto sieru, tāpat viņš prata gatavot salātus no dārzeņiem un eļļas. Cetur gan bija jāēd indiešu nacionālie ēdieni: rīsi ar sojas gaļu, tomātu zupa ar grauzdiņiem, čapati.

Likumotie Himalaju ceļi

Himalaji ir augstākie kalni pasaulē. Tā ir kalnu grēdu kopība, ko savstarpēji atdala vairākas ielejas. Pa kalnu ceļiem devāmies ar džipiem. Vairums apskates vietu atradās augstu kalnos, bet taisni kalnā jau nevar uzbraukt, tādēļ ceļi ved līcu ločiem. Nozīmīgāko ceļu malas no kraujām un aizām norobežo balti, ar atstarotāju krāsu krāsoti betona bloki, mucas vai akmeņi. Remonts vai jaunu ceļu būve notiek vienlaikus ar intensīvu satiksmi. Braucām gar klinšu malām, otrā pusē lejā bezdibenis. Sākumā izjūtas — ekstrēmas, pēc tam vienkārši uzticējāmies šoferim. Jo vairāk uzticies, jo brīvāk baudi apkārtni. Šoferu braukšanas māksla bija apbrīnojama. Tūrisma sezonā šeit strādā šoferi no Nepālas, tā pelnot savai ģimenei iztiku.

Daudzveidīgās kalnu ainavas

Paši kalni veido ļoti atšķirīgas ainavas. Citi ir klinšaini, dienvidu pusē pārsteidz tropisko augu bagātība: palmas, liānas, oleandri. Pa ceļam skraida mērķaķīši, lidinās pa-

tikai sadedzināto pelnus. Ūdeņi tiek

• Laimīgo tilts un zvanu namiņš, aiz tā Himalaji.

uzskatīti par svētiem, jo tur it kā dzīvie satiekas ar aizgājējiem. Ūdens Gangā virspusēji izskatījās tā kā pienais, bet, pasmeļot to plaukstā, pārliecinājos, ka tas — kristāldzids. Nav jau brīnums: upe tek pa sudraba nogulām. Arī mēs tur svētvietā pamērcējāmies, turoties pie iekārtām ķēdēm, lai Gangas strau- me mūs neaiznes.

Rīsiķēšā, citā pilsētiņā, pārejot

pagaili. Citi kalni — klintis, kas mazdrusiņ zaļas, jo tur vietām aug skujeņi. Pa ceļam redzējām arī zālains kalnus un tādus, kas apauguši ar lieliem, bieziem ciedru mežiem. Augstākās virsotnes pārklātas ar sniegu.

Džiāna Siliņa

Foto no Ivetas Bērentes albuma

Nobeigums decembra numurā.

• Viena no ielām.

Bet kas svešas zemes, salas!

Dundagas parks

Mūsu parks ir nozīmīga Dundagas, Latvijas un visas Eiropas kultūras mantojuma daļa. Ne velti septembrī notikušajās Eiropas Kultūras mantojuma dienās *Vēsturiskie dārzi un parki* Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija aicinājusi apskatīt arī Dundagas parku. Lai mēs, dundadznieki, labāk apzinātos tā vērtību, piedāvājam ieskatu parka vēsturē un sarunu ar *a/s Latvijas valsts meži* vienes speciālisti Aiju Ārgali.

Ieskats vēsturē

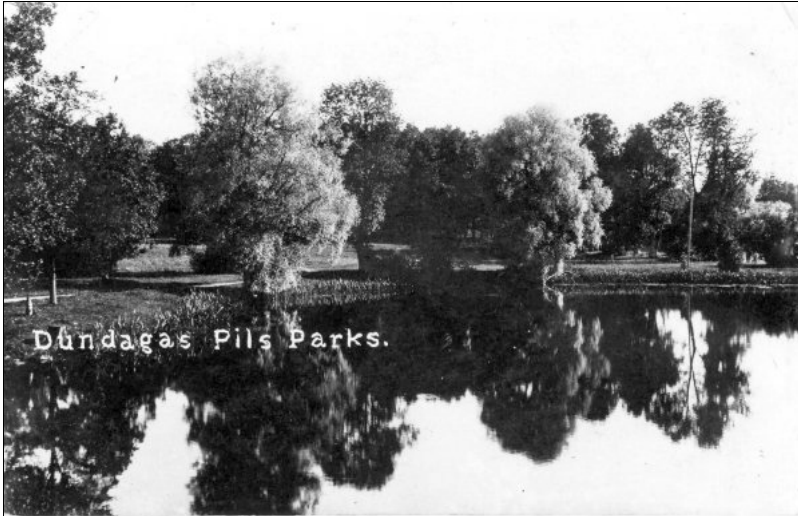
Pēc grāmatas

Vēsturiskie dārzi un parki, 2007. g.

Dundagas muižas parks ir viens no nedaudzajiem regulāra plānojuma parkiem Latvijā. Tā kopējā platība ir 21,7 ha, no kuriem 2,5 ha aizņem uz Pāces upes uzpludināts dīķis jeb t. s. Dzirnavezers.

Parku sāka veidot 17. gs. beigās, laikā, kad pils beidza pastāvēt kā cietoksnis un to pārbūvēja par Dundagas muižas jaunā īpašnieka firsta Kārļa fon der Ostenzakena rezidenci. 18. un 19. gs. parku papildināja ar jaunām stādījumu grupām. Viens no ievērojamākajiem parka dārzniekiem bijis Romans Eiks. Viņa vārds un koptie parka zālāji, rozes, nelķes un ķeizarkroņi iemūžināti mācītāja Jēkaba Frīdriha Bankava 1721. gadā rakstītajā dzejolī par Dundagu.

Dundagas pils parku veido divas daļas: pilsdārzs parka ziemeļu daļā un mežaparks dienvidos. Pilsdārzs

guva nosaukumu Kalnadārzs jeb Salsdārzs.

Mežaparks izvietojies dīķa un upes krastos, dabīga meža tuvumā. Pastaigu celiņu tīkls ievērojami paplašināts 19. gs., kad parka dienvidu daļā izkopa ozolu birzi, kas nosaukta par Sibillas birzi, godinot

• Parks 20. gs. 30. gados...

Foto no Ventspils muzeja krājumiem.

• un 2007. gadā.

Autores foto.

kārtmērā), bijis attēlots uz 1919. gadā Latvijā izdotās 100 rubļu naudas zīmes.

Krišjāņa Barona Vērojumi par Dundagas parku, 1862. g.

«Vientiesīgs puķu dārziņš apkārt trim pils saniem. Aiz dīķa dārzs, ko sauc par Briēžu mežu. Te koki rindās, meža vidū klajāks laukums puķēm, kas aug kopā ar kartupeļiem un kāpostiem. Ir arī ļoti košas vietas gar dīķmalu.»

Rūpes un atbildība par parku

— Kurā laikā un kāpēc parks nonācis *a/s Latvijas valsts meži* pārziņā?

— Jau vēsturiski parka teritorija ir bijusi valsts meža zeme. 1999. gadā, kad dibināja *a/s Latvijas valsts meži*, parks nonāca tās tiesiskajā valdījumā. Dundagas parks nav vienīgais atpūtas un izziņas objekts, par kuru atbildību uzņēmusies *a/s Latvijas valsts meži* Ziemeļkurzemes mežsaimniecība. Mēs ne tikai apsaimniekojam mežu, bet rūpējamies arī par aptuveni 50 atpūtas un izziņas objektiem Talsu un Ventspils rajonā. Tās ir atpūtas vietas pie

jūras, upēm, ezeriem, ūdens ņemšanas vietas — avoti, dabas takas, skatu torņi, tie ir kultūrvēstures un dabas pieminekļi. Talsu rajona teritorijā pazīstamākie *a/s Latvijas valsts meži* iekārtotie un apsaimniekotie objekti ir Baltās kāpas un Kaltenes kalvu dabas takas Rojas pagastā, Bīlavu velna laiva un Lūrmāņu avots Lubes pagastā, Liepniekvalka alas un Zilokalnu avots Dundagas pagastā, Pasaku kalniņš un Upesgrīvas telšu vieta Mērsraga pagastā. Šogad ir pabeigta 26,5 m augsta skatu torņa būvniecība pie Usmas ezera. Nākamajā gadā varēsim vērot ainavu arī no otra skatu torņa, kas tiks uzbūvēts Kurzemes augstākajā vietā — Kamparkalnā.

— Kaut gan atbildat par tik daudziem objektiem, turat rūpi arī par Dundagas parku. Ko *a/s Latvijas valsts meži* ir darījusi un dara, lai to saglabātu un koptu?

— Dundagas parks ir ne tikai valsts nozīmes kultūras piemineklis ar interesantu vēsturi, bet arī atpūtai un lieliem pasākumiem piemērota vieta. Lai to uzturētu kārtībā, ir jāiegulda nozīmīgi līdzekļi un jā-

pielūžņojuma attīrījām upes krastus.

Šogad uzsākām atjaunot parka celiņu segumu un tīrīt piesērējušos meliorācijas grāvjus. Atsevišķās vietās nomainījām arī caurtekas. Šos darbus plānojam turpināt nākamgad. Tikko esam pabeiguši kopt Sibillas birzs mežaudzi.

Pie ieejas parkā esam uzstādījuši stendu ar informāciju par parka vēsturi un to, ko pašlaik tajā var aplūkot. Pie interesantākajiem objektiem ir izvietoti mazie stendi.

— Kādas ir galvenās kultūras un dabas vērtības parkā?

— Dundagas parka īpašās vērtības ir tā vēsturiskais plānojums, ainava un reljefs, interesantie stādījumi, mežaparka daļa ar varenajiem ozoliem, kā arī citām vietējām un ievestajām koku sugām. Divi parka varenākie ozoli ir atzīti par dižkokiem — valsts nozīmes aizsargajamiem dabas pieminekļiem. Viens no tiem ir Naudas ozols, otrs atrodas netālu no tā. Lielākā mežaparka daļa ir atzīta arī par dabisko meža biotopu — tālād daudzām aizsargajām augu un dzīvnieku su-

atrod laiks, lai plānotu, rīkotu darbus un visu uzraudzītu. Prioritāte ir regulāri vākt atkrītumus, plaut zāli un atvases. Daudz līdzekļu un darba prasa arī infrastruktūras (solu, atkritumu tvertņu, stendu) uzturēšana un atjaunošana, jo vienaldzīgu un neaudzinātu parka apmeklētāju diemžēl vēl pietiek. Regulāri ir jākopj mežaparka daļas mežaudze. Katru gadu iztīrām arī strūklaku. Perspektīvā jādodomā par tās atjaunošanu. Pagājušajā gadā no jauna uzbūvējām salauztos tiltiņus, no

gām nozīmīgu dzīvesvietu.

Parks ir skaists visos gadalaikos, taču visjaukākais tas šķiet pavasarī, vizbulīšu ziedēšanas laikā. Arī rudē nī varam priecāties par tā krāsu bagātību.

Mēs varam būt lepni par tādu bagātību kā Dundagas parks. Tā ir vieta, kuru varam rādīt ciemiņiem. Tas ir jauks dabas stūrītis, kurā atpūsties un vērot dabas izmaiņas visos gadalaikos. Saudzēsim un kopsim to kopīgi!

Sagatavoja Diāna Siliņa

• Dziesmu svētki 1936. gadā.

Foto no Ventspils muzeja krājumiem.

sākotnēji bijis izveidots kā regulāra cirptu liepu aleju sistēma agrāko priekštilta nocietinājumu vietā uz salas un dīķa pretējā krastā. Salu apjoza cirpta liepu aleja. Saliņa ie-

kādreizējās muižas īpašnieci Annu Sibillu fon Maidelu. No pils uz to esot vedusi t. s. *Filozofu eja*, kuras tuvumā neesot trūcis romantiski veidotu vietu ar atpūtas soliņiem.

Mārtiņdienas koncertā

10. XI pilī, sadziedoties mūsu pagasta korim, Talsu pilsētas korim *Uz augšu* un Talsu luteriskās draudzes korim, dundadznieki svīnēja gan Mārtiņvakaru, gan savas diriģentes Sandras Lielanses 10 radošā darba gadus.

Mārtiņu Gailis kā caurviju tēls uzrunāja publiku visu vakaru. Gailis kā gailis — spārns un arī runā diezgan plātīgi, dziedāt un diriģēt gribošs. Redz, savā vistu kūtī esot apnicis plivināties, jo tur dziedones to vien vaicā: «Koo? Kooo?». Bet gailis izvirzījies mērķi diriģēt kori, turklāt pat nākamajos Dziesmu svētkos!

Gailis uz karstiem piešiem parādīja, ka diriģēt prot. Balsu ielocīšanai viņš aicināja uz skatuves stāvošos dundadzniekus sadziedāties ar zālē sēdošajiem koristiem un dažiem skatītājiem, nodziedot koristu vidū pazīstamo *Aiz kalniņa dūmi kūp(a)* variantu. Sanāca labi!

Tālāk jau diriģēt uzņēmās vakara gaviļniece Sandra Lielanse. Patīkami pārsteigts vēroju mūsu vīru rindas. Līdztekus deputātam Ērikam Bērzkalmam un Emšā dubultniekam Gunāram Kulpam redzēju gan vidusskolas brašākos spēkus, gan baptistu un luterāņu draudzes vīrus. Aldons Zumbergs, vēlāk atvilkdams elpu, atzinās, ka pagasta korī dziedot jau otro dienu. Tas nekas, skanēja labi, īpaši *Krauklīt's sēž ozolā*. Mūsu koris jāuzteic arī par viesmīlību — jau pavisam drīz ar riņķa dziesmas palīdzību aicināja koncertu turpināt Talsu pilsētas kori. Paši koristi atzina, ka pazaudējuši pa ceļam dažus vīra cilvēkus, un varbūt

tāpēc Pētera Barisona *Dziesmai šodien liela diena* pietrūka himniskas varenības. Toties skaista bija izdevība noklausīties Daigas Rūtenbergas jauko *Maija vējos*. Komponiste un mūzikas pedagoge pieder arī Dundagas mūzikas sabiedrībai.

Ar pilnu krūti dziedāja Talsu luterāņu sievas un vīri. Viens no kora mākslinieciskajiem vadītājiem diriģents Imants Mežaraups teicās īsajā programmā sasiet kopā Ameriku ar Latviju, Bostonu ar Talsiem un Dundagu. Proti, mūziķis dzimis un audzis ASV un kā dzīves lielāko savilņojumu joprojām atceras neaizmirstamo pirmo viesošanos Tēvzemē 1988. gadā, uz Atmodas vilņa piedaloties festivālā *Baltica*. Mārtiņvakarā pārliecinoši izskanēja gan latviešu tautas dziesma *Ģērbies, saule, sudrabortal*, gan Ernesta Ābola mazpazīstamā, patriotiskā dziesma *Lūgšana par dzimteni*.

Vakara virsotni iezīmēja visu trīs koru kopdziesmas. Vienīgais trūkums — pils lielās zāles skatuve par

mazu un šauru kuplam dziedātāju pulkam. Toties balsis pacēlās vareni — gan Emīļa Melngaiļa *Jāņu vakars*, gan Imanta Kalniņa veltījums 1905. gada cīnītāju piemiņai, gan Zigmara Liepiņa *Zibsnī zvaigzne aiz Daugavas*. Kā Dziesmu svētku mēģinājumā!

Bet pa vidu vēcinājās Gailis — gan koristu vidū dziedot, gan atkal diriģējot, gan stāstot Mārtiņu ticējumus. Mazpamazām kļuva pārdošs, pabargā balsi aiconot zālē sēdošos nekoristus pierakstīties sev tuvākajā korī. Pa brižam gan no zāles atskanēja saucieni, ka šovakar Gailim īstā vieta esot pannā...

Tad nāca mūsu diriģentes, nu jau pa lielai daļai talsenieces, Sandras godināšana. Pagasta padomes priekšsēdētājs Austris Kristapsons pasniedza lielu torti, kas kopā ar ziediem un pateicības vārdiem bija godam pelnīti. Kāds izsauca, ka īstenībā korim gan krietni vairāk par desmit gadiem. Taisnība, taču **atjaunotajam** korim aprit desmit, un

Sandras Lielanses nopelns tur liels. Sandra ir augusi līdz savam jauktajam korim, no mūzikas skolotājas topot par diriģenti. Gailim te ir, ko pamācīties! Lai Sandrai veiksmē arī turpmāk!

Vakara izskaņā visi koristi vienotās lustīgā rotālgājienā, kājām rībinot, mutēm izsaucot Mārtiņvakaram piederīgus saukļus, iesaistot arī dažus zālē sēdošos vērotājus un aptverot ne tikai lielo zāli, bet arī piegulošos gaitenjus.

Alnis Auziņš, Mārtiņa mazdēls

P.S. Pirmdienas rītā (12. XI) bažīgi vēru pašvaldības kancelejas durvis. Senlatviešu uzstādījums «Mārtiņam gaili kāvu», ko apliecināja koncertā izskanējuši uzstājīgā prasība «Gaili pannā!», man bija laupījis divu nakšu miegu. Taču, atverot durvis, sirds uzreiz nomierinājās. Pašvaldības sekretāre Sandra Kokoreviča sēdēja savā darbavietā. Tātad dzīva, vismaz līdz nākamajiem Mārtiņiem. Kikerigū!

Tautas kalps Gunārs Laicāns

Turpinājums no 1. lappuses

• Viss radu pulks Čaikās 20. gs. 50. gadu pirmajā pusē. 1. rindā 3. no labās Gunārs.

piecu deputātu grupā, kas rūpējas par ģimeniskām vērtībām.

— Vai darba gads Saeimā vērtējams vairāk ar plus vai mīnus zīmi?

— Vairāk pozitīvi, jo darbs Saeimā man atklāja pilnīgi jaunu pasauli. Man bija iespēja balsot par tiesībsargu, par Satversmes tiesas tiesniešiem, par Valsts prezidentu. Šos vēsturiskos brīžus citādi nebūtu piedzīvojis.

— Vai ir kas tāds, kas biedē?

— Tas ir sirdsapziņas jautājums. Pēdējos gados, pašvaldībā strādājot, esmu varējis droši visiem acīs skatīties. Tagad esmu zvērējis kalpot tautai, bet izrādās, ka tas nemaz nav tik vienkārši. Es jūtos briesmīgi, kad mani kolēģi deputāti dēvē tautu par pūli. Saeimā, saucot lietas īstajā vārdā, jautājums lielākoties ir par *sili*. Diemžēl. Tāpēc tagad ir diskusijas, kā dzīvot tālāk.

Prasība ievērot partijas disciplīnu balsojumos ne reizi vien man likusi sev vaicāt: ciktāl varu ielaisties kompromisā ar sirdsapziņu? Es pat šad tad esmu pārdomājis, vai nenolikt deputāta mandātu. Grūti darīt to, par ko neesi pārliecināts. Saeimā sēžu blakus Imantam Kalniņam. Prasīju komponistam, kā nu sanāk ar tiem četriem baltiem krekliem? Cik *kreklu* mums pa dienu līdz vakaram kļūst *netīri*? Diemžēl arī tēvzemieši dalās divās daļās. (Mēs tikāmies pirms partijas kongresa. — Red.) Jautājums, vai tā maz vispār ir politiska partija, kas pārstāv pavisam nelielu tautas daļu. Vai tā atspoguļo sabiedrības intereses?

— Mēs tiekamies diezgan lielu politisku vilņojumu laikā. Kāda ir jūsu nostādne svarīgākajos jautājumos, piemēram, par ierosinājumu atlaist Saeimu?

— Dabiska ir prasība, lai ievēlētu deputāti kalpotu tautai. Grozīt Sa-

tversmi prasītu ilgu laiku, bet varbūt nākotnē tas jādara. Vienmēr jādomā par cēloņiem. Saeimu neva-

• Studiju laikā Kaļiņingradā.

jadzētu atlaist, bet acīmredzot derētu grozīt vēlēšanu likumu un partiju finansēšanas likumu. Nav normāli, ka ir tādi iekšā vilcēji kā deputāts Viktors Ščerbatih, nav normāli, ja finansētāji — oligarhi — pasūta mūziku, nav normāli, ja deputātiem nav atbildības vēlētāju priekšā. Es pats piedalījos tautas sapulcē, un mani iepriecina, ka sabiedrība kļūst prasīgāka.

— Vai deputāts Laicāns būtu gatavs vēl kandidēt uz Saeimu?

— Par politisko nākotni atbildēšu kā politiķis: dzīvosim, redzēsim.

— Kas pēdējā laikā jūs iepriecinājis?

— Un atkal tomēr — darbs Saeimā. Es nebiju viens, man ir domubiedri, un, kā man šķiet, mēs spējam nostāties pareizajā pusē.

— Vai bieži iznāk vilties cilvēkos?

— Man daudzi teikuši, ka esmu lētticīgs. Jā, es ļoti ticu cilvēkiem, līdz pēdējam. Viļos un atkal ticu.

— Gadījies dzirdēt Laicānu sakām, ka «latgalīti ar mītu ir strašnāks par tigru». Ļoti aizsvilušos Laicānu gan neesmu manījis. Varbūt nav trāpījies mīts pa rokai... Bet kas jūs spēj nokaitināt?

— Mani var visādi nosaukt, par čangali, tas nekas, bet, ja pasaka sliktu vārdu par Dundagu, tad es aizsvilstos. Rīgā, pa ielu ejot, man paziņas sauc: Dundaga nāk! Es smiedamies atbildu, ka mans vārds ir Gunārs Laicāns, tomēr — to ir patīkami dzirdēt.

— Ko pašlaik lasāt? Vai ir kāda mīļākā grāmata vai autors?

— Tā kā jau ilgāku laiku esmu aizrāvēs ar vēsturi, tad lasu atmiņas par pēdējo Atmodu. Tik daudz jau to nemaz nav. Pēdējā grāmata, ko izlasīju, ir Gunāra Brikmaņa *Cerību un vilšanās laiks*. Nupat iegādājos Andra Grūtupa *Ešafotu*, to noteikti izlasīšu.

— Vai ir kas tāds, ko klusiņām gribat saņemt jubilejās?

— Nezin kāpēc es vienmēr uzprasos, lai mani neaizmirst apsveikt. Dzimšanas dienas un apsvēkumi man patīk. Ko dāvina, nav svarīgi, būtiski ir, lai atceras.

— Kas ir sirdij tuvākā mūzika?

— Tā pati, ko jaunībā klausījos, smagais roks, ar ko sāku darboties diskotēkās. 1973. gadā man laimējās piedalīties Rīgas Politehniskā institūta rīkotajā pirmajā diskotēkā Latvijā. Joprojām bieži klausos tādas grupas kā *Led Zeppelin*, *Deep Purple* un *Pink Floyd*. Šī mūzika man ļāva sevi saglabāt tajos laikos, kad no politikas biju tālu.

— Kādreiz par Gunāru Laicānu klīda anekdote iz dzīves: ja Gunārs ir ceļā un viņam zvana, tad atbilde skan: esmu pie Pūres. Vai tagad ir tāpat?

— Vairs ne! Gadā gan esmu nobraucis 40 000 kilometrus, ne mazāk kā agrāk.

— Ir vēl anekdotiski gadījumi, kuriem pats esmu bijis liecinieks. Strādājot pagastmājā — *Līkajā muižā*, šķita, ka Gunārs vienmēr ir pusbadā, ka nekad nav atlicis laika paēst, jo, ienākot telpā, kur atradās kāds cepums, pagastvecis uzreiz to apēda...

— Es sešpadsmit gadus mācījos un dzīvoju internātskolās, vēlāk kopmītnēs... Arī svešā mājā ieejot, man uzreiz gribas kļūpt pie ledusskapja. Tas iegājis asinīs.

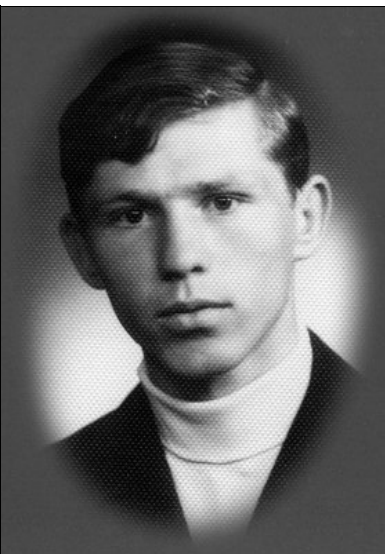
Man vienmēr garšojuši piena produkti. Nupat Saeimā sprieda par piena programmu. Dietologi esot pierādījuši piena kaitīgumu. Es tomēr uzskatu, ka piens ir daudz labāks par kokakolu. Ģimenē divi no pieciem dzeram pienu.

— Un ko no ēdieniem nevarat ciest?

— Nezin kāpēc sarkanās bietes.

— Kas jums nepatīk cilvēkos?

— Visvairāk mani tracina augstprātība un alkatība.

• Pamatskolu beidzot.

— Kāda īpašība pašam sevī nav tīkama?

— Vispirms daru, pēc tam tikai domāju. To daudzi man pārmetuši. Tāpēc arī cilvēkiem ne mazums esmu sasolījis, bieži teicis «jā», īsti ne pārdomājot. Bet — man tāds temperaments!

— Ko vislabprātāk darāt brīvā laikā, izņemot vēstures izpēti?

— Fiziski strādāju, sapošu apkārtni ievieļās. Tas man sagādā lielu labsajūtu.

— Mīļākā krāsa?

— Zaļā.

— Vai jūs būtu gatavs piedalīties mūsdienās iecienītos šovos, kā *Dziedi ar zvaigzni*,

Dejo ar zvaigzni?

— Nē, noteikti ne. Tie, kas raujas piedalīties šovos, manuprāt, nav atraduši savu vietu dzīvē. Es pat neatsaucos Valsts prezidenta aicinājumam apmeklēt 18. novembra balli.

— Vai pašlaik jūs varētu skolā mācīt fiziku?

— Man teic, ka tagad esot pavisam citi jaunieši, bet pašam liekas, ka es šo darbu vēl varētu darīt. Es tā sāku darba dzīvi un tā varbūt varētu arī beigt. Tas būtu interesanti — pēc tik daudziem gadiem atgriezties skolā.

— Kāds ir otrais Ņūtona likums?

— (Pēc ļoti īsas pauzes. — Red.)

«F» ir vienāds ar «m» reiz «a». Tas ir saistīts ar masu un paātrinājumu.

— Kādi ir dzīvesbiedres Lilitas mīļākie ziedi?

— Es domāju, ka pašas audzētie. Kad ejam pie kāda ciemos un es grasos pirkt puķes, Lilita aizrāda, ka labāk plūkt no pašu dārza.

Alnis Auziņš

Foto no G. Laicāna albuma

• Ar dzīvesbiedri Lilitu Ievleju laukos.

**Attīstības nodaļā Pilī
piektdien, 14. XII plkst. 10.00
Valsts ieņēmumu dienesta
seminārs**

**Atvadu vārdi
Ilgvaram Krastiņam
18.04.1928. — 17.11.2007.**

No dzīves aizgājis lielisks cilvēks — mans draugs no pamatskolas laikiem. Mācījāties vienā klasē, Ilgvārs bija mans īstākais laikabiedrs — dzimis tikai 3 stundas vēlāk par mani. Dundagas vidusskolas 3. izlaiduma absolvents (1948. g.), mācījies Latvijas Valsts universitātes Juridiskajā fakultātē, kur arī nostrādājis visu darba mūžu.

Kopš skolas laikiem Ilgvārs bija manas ģimenes labākais draugs, daudz esam kopā braukuši no Dundagas uz Rīgu un atpakaļ, pa ceļam risinot interesantas sarunas. Ilgvārs bija izcils vīrs un ģimenes tēvs, vislabākajā saskaņā pavadījis mūžu ar dzīvesbiedri Vandu, izaudzinājis lielisku dēlu, kas tagad turpina tēva iesākto darbu Universitātes Juridiskajā fakultātē.

Velta Metene

Lūcija Rēriha	(1906)
Zelma Kronberga	(1914)
Alfreds Krūmiņš	(1928)
Edvīns Brauns	(1931)
Bruno Hermanis	(1956)
Eduards Miklaševičs	(1946)
Ausma Langmane	(1936)
Ilgvārs Krastiņš	(1928)

**«Dundadznieks» Nr. 11 (68)
2007. gada novembris.**

Dundagas pagasta padomes izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā 3085.

Redakcijas adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Gunta Abaja, Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 3237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Ēriks Bērzkalns, Sandra Dadze, Anda Felša, Uldis Katlaps, Austris Kristapsons, Velta Metene, Aivars Miška.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegusi amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijas — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.
Metiens: 550 eks.

Internetā: www.dundaga.lv/avize

• Pie Arvīda Blūmentāla mājvietas — Būdeniem — krokodila ceļošanas laikā.